Cena za egzemplarz 15 groszy. Cena za egzemplarz 15 groszy.

GÓRNOŚLĄZAK

Pismo codzienne, poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku.

GORNOSLĄZAK wychodzi 6 razy w tygodniu i kosztuje miesięcznie 3.— zł.

Przez lud — dla ludu!

TELEFON Nr. 1414.
P. K. O. Katowice 304540.

OGŁOSZENIA oblicza się na wiersze milimetrowe. — Wiersz milimetrowy kosztuje 15 groszy. — Wiersz reklamowy 60 gr.
REDAKCJA i EKSPEDYCJA znajduje się w Katowicach. ul. św. Stanisława 4.

Nr. 276 Katowice, piątek 28 listopada 1930. Rok

Sprawa z góry przegrana.

Propaganda za rewizją granic zaczyna być nudnym tematem.

Najważniejszym punktem niemieckiej polityki zagranicznej jest obecnie dążenie Niemiec do t. zw. „rewizji granic“. Zagadnienie to zrodziło się w chwili, kiedy pośród trudności gospodarczych partje polityczne w Niemczech widziały, że wyborcy opuszczają je, **należało przeto wyszukać hasło, które zagłuszyłoby głosy wołające o chleb i pracę.** Dzisiaj hasło „rewizji granic“ jest już **punktem programowym wszystkich partyj niemieckich.** Jak partje niemieckie przedstawiają sobie w praktyce „rewizję granic“, tego nie wypowiadają one wyraźnie, z poszczególnych jednak wypowiedzeń różnych osobistości niemieckich wynika, że narazie chodzi im o przyjęcie zasady, że wbrew istniejącym traktatom, można granice wyznaczone traktatami przesunąć, a następnie, że takiego przesunięcia życzą sobie na Pomorzu polskiem, które oddziela Prusy Wschodnie od reszty Rzeszy. **Jednem słowem, Niemcy chciałyby otrzymać od Polski Pomorze wraz z nowo wybudowaną Gdynią.**

W staraniach swych powołują się Niemcy na art. 19 układu o Lidze Narodów, według którego wolno państwom na drodze pokojowej za wzajemną zgodą zmieniać traktaty, a więc też granice. Wzorem, w jaki sposób Niemcy tłumaczą, dlaczego do zmiany granicy morskiej Polski dążą, może być mowa pruskiego min. Brauna, wypowiedziana w tych dniach w Królewcu. Mówił on tam w czasie jednej z uroczystości:

„Nikt nie może zaprzeczyć narodowi pruskiemu prawa do samodzielnego bytu państwowego (t. j. własnego państwa). Lecz taksamo, jak nigdy nie pochwalałem niesprawiedliwości, popełnionej w dawnych czasach na polskim narodzie, tak samo nie mogę zgodzić się z tem, by naród ten opierał swe życie państwowe na krzywdzeniu innego narodu (t. j. Niemców). Nie zaprzeczam, że Polska ma prawo do wolnego dostępu do morza. Jednakowoż tak, jak zapewniło się ten dostęp Czechosłowacji przez Łabę i Hamburg, tak można Polsce zabezpieczyć dostęp przez Wisłę i Gdańsk, i to bez rozdzielania Prus Wschodnich od Rzeszy i bez oddawania pod obcą (polską) państwowość setek tysięcy naszych rodaków, którzy teraz poddani są najgorszemu terrorowi.“ W tym sensie opowiada min. Braun i wszyscy Niemcy.

Nie potrzeba wielu słów do wykazania, że sposób twierdzenia używany przez Niemcy, obraca się przeciw nim samym. Przedewszystkiem jasnem jest, **że Pomorze jest ludnościowo polskiem.** Jeszcze przed wojną, kiedy na terror skarżyli się nie Niemcy, lecz Polacy, **Pomorze wybierało polskich posłów.** Obecnie także polskie Pomorze wybiera posłów i senatorów **tylko Polaków** (patrz ostatnie wybory) i to mimo wszelkich wysiłków niemieckich. Otóż Niemcy chcą, by mogli z Rzeszy przechodzić sobie na piechotę do Prus Wschodnich bez pokazywania przepustek na polskiej granicy. Wiele interesu w tem nie mają, ale są ambitni i granica polska im nie podoba się; wiedzą przytem, że na wypadek wojny bez trudu odcięliby Polskę od morza, a tem samem od świata. **Polacy mają natomiast wiele interesu w bezpośrednim połączeniu z morzem, większość bowiem towarów tamtędy się wywozi i przywozi do Polski.** Cóż więc jest sprawiedliwsze: czy to, aby Polska sama rządziła swem polskiem Pomorzem, które dla Polski stanowi najważniejsze połączenie ze światem, Niemcy zaś, by jak dotychczas, mogły morzem lub kolejami polskiemi przejeżdżać z Prus Wschodnich do Rzeszy, czy też to miałoby być sprawiedliwsze, by polskie Pomorze dostało się Niemcom, nie mającym w tem większego interesu gospodarczego, po to by tylko przeszkadzać Polsce?

Odpowiedź jest tak jasna, że nic dziwnego, że tylko parę dzienników zagranicznych, należących do organów propagandy niemieckiej, popiera pretensje Niemiec, pozatem zaś **tak świat polityczny jak też dzienniki świata przestrzegają Niemcy przed ich nieroz-ważną propagandą.**

Dzisiaj, po paru miesiącach propagandy, widzą Niemcy, **że coraz mniej mają widoków na urzeczywistnienie swych pragnień.** Widoczne to jest z dwóch przykładów:

Pierwszy, to konferencja rozbrojeniowa: w Genewie odbywa się mianowicie posiedzenie przedstawicieli państw świata w sprawie ograniczenia zbrojeń. Niemcy, które na rozbrojeniu nic nie tracą, prą wszystkiemi siłami do rozbrojenia innych państw, z któremi nie są w przyjaźni. Z powodu nieszczęsnej propagandy w sprawie rewizji granic, państwa świata stały się dziś już czujnemi, widzą bowiem, że Niemcy dlatego chcą rozbrojenia, bo wówczas łatwiej byłoby im osięgnąć zmianę granic. Ta nieszczęsna taktyka doprowadza jednak do tego, że Niemcy przegrywają w obu sprawach: i w sprawie rozbrojenia i w sprawie rewizji granic.

Drugi przykład, to sprawa Gdyni i bezpośredniego połączenia Śląska z morzem. Ostatnio poważny dziennik niemiecki „Frankfurter Zeitung“ przyznał, że Niemcy przegrały wojnę gospodarczą z Polską, a nawet przez wywołanie tej wojny przegrały sprawę rewizji granic tak zwanego korytarza pomorskiego. Wojna gospodarcza była przyczyną, która skłoniła ostatecznie Polskę do rozbudowania portu Gdyni i połączeń Gdyni z krajem, m. in. Śląskiem. **Po posiadaniu tych połączeń Polska tembardziej na żadne zmiany granic nie zgodzi się.**

Niemiecka propoganda graniczna przedstawia się dziś już rozpaczliwie. Premjer Francji Tardieu w wielkiej swej mowie w parlamencie francuskim zapowiedział, że według stanowiska Francji zmiana granic na podstawie art. 19 traktatu Ligi Narodów mogłaby nastąpić tylko jednomyślnie (za zgodą wszystkich). Polska ani Francja, nie mówiąc o innych państwach, nigdy zgody na zmianę granic polskich nieda. Wobec tego **niema sposobu, przy pomocy którego mogłyby Niemcy zmianę granic spowodować.**

Nic dziwnego więc, że **sprawa propagandy niemieckiej za zmianą granic zaczyna być w świecie politycznym nudnym tematem.** W każdym razie, Niemcy znani z braku zręczności dyplomatycznej i w tej sprawie okazują się gruboskórcami i grzebaczami własnych pragnień.

Prezydent Calonder oburzony na związki niemieckie.

Katowice, Komunikat Prezydenta Komisji Mieszanej dla Górnego Śląska. W prasie (Ostdeutsche Morgenpost nr. 328) opublikowano do mnie **list otwarty rozmaitych związków niemieckich,** w którym związki te upominają mnie do wypełnienia obowiązku. Nie widzę powodu do udzielenia na to jakiejkolwiek odpowiedzi. **Zarówno mniejszość polska jak i mniejszość niemiecka mogły zawsze liczyć na ochronę z mej strony.**

W tem samem piśmie wzywa się mnie do poczynienia kroków, aby Górny Śląsk Polski zwrócono Niemcom. **Tę insynuację, która obraża poczucie obowiązku Prezydenta Komisji Mieszanej, odpieram z oburzeniem: obecna granica jest naturalną podstawą mej misji.** (—) Calonder.

Zabójstwo Bergera niema tła politycznego.

Katowice. Prasa niemiecka z dn. 24 i 25 listopada br. podała **wiadomość o zamordowaniu kupca Józefa Bergera z Wodzisławia,** nadając wiadomości tej charakter teroru politycznego. Ponieważ w tej formie podana wiadomość jest najzupełniej kłamliwa, podaje się **urzędowo,** że omawiany wypadek na podstawie protokolarnego zeznania przedstawia się następująco: Dnia 22 listopada br. w godzinach wieczornych przebywali w gospodzie Dudy na kolonji Kraskowiec, w gminie Gorzyce, powiat Rybnik, górnik Berger Klemens i Bizek Robert, skąd, znajdując się już w stanie pijanym udali się do mieszkania Bizeka. Koło godziny 23 na życzenie żony Bizeka wyszli obaj z mieszkania w celu poszukiwania kaczek, które oddaliły się z podwórza. Gdy znajdowali się w oddaleniu około 2 km. od domu, padł **strzał, który ugodził Bergera w brzuch,** raniąc jednocześnie Bizeka w lewą rękę. Po strzale Bizek, zaliczający się również do mniejszości niemieckiej, pozostawił ciężko rannego Bergera na miejscu, a sam udał się do domu. Rannego Bergera odnaleźli dopiero nazajutrz dnia rano na miejscu wypadku Jandziol Franciszek i Rzeźniczek Karol, którzy spowodowali przewiezienie go do szpitala w Wodzisławiu, gdzie po dwu godzinach zmarł. Według orzeczenia lekarskiego rany pochodziły od strzału z dubeltówki. Berger został krótko przed śmiercią przesłuchany przez sędziego śledczego. Dotychczasowy wynik dochodzenia nasuwa **silnie uzasadnione podejrzenie, że wymienieni padli ofiarą strzelaniny ze strony nieznanego narazie kłusownika.** W sprawie tej prowadzone są energiczne dochodzenia, celem wyśledzenia sprawcy. PAT.

Urzędowy wynik wyborów senackich.

Katowice. Ostateczne wyniki wyborów do Senatu Rzplitej w okręgu Nr. 39 przedstawiają się następująco:

Uprawnionych do głosowania	477.903
Złożono głosów	408.915
Ważnych „	360.556
Unieważnionych	48.359

Poszczególne listy otrzymały głosów:

Lista Nr. 1	135.231
„ „ 12	68.622
„ „ 19	136.733
„ „ 22	15.713
„ „ 23	4.257

Podział mandatów jest następujący:

Lista Nr. 1	1 mandat
„ „ 12	1 „
„ „ 19	2 mandaty.

Urzędowe wyniki wyborcze do Sejmu Sl.

Katowice. Przewodniczący Głównej Komisji Wyborczej Okręgu Nr. 2 w Katowicach podaje do wiadomości zgodnie z art. 79 ord. wyb., że wyniki głosowania do Sejmu Śląskiego w dniu 23 listopada 1930 r. przedstawiają się następująco: Uprawionych do głosowania było 208.348. Liczba złożonych głosćw wynosi 194.654. Liczba głosów unieważnionych 17.711. Liczba głosów ważnych wynosi 176.943. Na poszczególne listy oddano głosów: Nr. 1 — 57 529, Nr. 2 — 6.704, Nr. 3 — 2.602, Nr. 4 — 7, Nr. 5 — 1.712, Nr. 6 — 68.255, Nr. 7 — 1, Nr. 8 — 7.291, Nr. 10 — 37, Nr. 11 — 32.805.

Król. Huta. Zgodnie z przepisem art. 79 ordynacji wyborczej podaję do wiadomości urzędowy wynik wyborów do Sejmu Śląskiego z Okręgu Nr. 3 z siedzibą w Król. Hucie. Uprawnionych do głosowania 198.904, liczba złożonych głosów 183.129, ilość głosów nieważnych 19.075, ogólna liczba głosów ważnych 164.054. Z tego oddano na listę kandydatów: Nr. 1 — 56.824, Nr. 2 — 3.334, Nr. 3 — 3.831, Nr. 4 — 2, Nr. 5 — 5.305, Nr. 6 — 52.696, Nr. 7 — 1.887, Nr. 8 — 6, Nr. 10 — 40.095, Nr. 11 — 74.

TELEGRAMY.

Przed zupełnem zniemczeniem nazw miejscowości w Niemczech.

Berlin. Partja niemiecko-narodowa Śląska niemieckiego wystąpiła ponownie do samorządów komunalnych z inicjatywą, zmierzającą do zmiany nazw miejscowości polskich na niemieckie.

Ofiary trzęsienia ziemi.

Tokio. Według danych urzędowych, liczba ofiar trzęsienia ziemi wynosi 223 zabitych, 146 rannych i 6 zaginionych. Wiele budynków uległo całkowitemu lub częściowemu zniszczeniu.

Trzęsienie ziemi, które nastąpiło około godz. 4 rano, spowodowało wielkie szkody na znacznej powierzchni, obejmującej głównie okręg Szizouoka, położony o 100 mil na południe od stolicy. Okropność katastrofy powiększyły jeszcze pożary, od których ucierpiały najwięcej miejscowości Miszoma, Numazu, Nagako, Ito i Atami. Miejscowość kąpielowa Hakonemaszi, która zniszczona była już raz w r. 1923, uległa ponownemu zniszczeniu.

Batawja. Wulkan Merapi na Jawie, który wykazywał wzmożoną czynność od dnia 23 b. m., wyrzucił wczoraj znaczną ilość lawy, która zalała dolinę na przestrzeni 8 klm. W czasie wybuchu słychać było silne pomruki podziemne.

Urzędowe odparcie bezpodstawnych zarzutów niemieckich.

Katowice. Okręg. Komisja Wyborcza nr. 39 w Katowicach komunikuje: „W „Kattowitzer Zeitung“ z dnia 26 11. 1930 r. nr. 274 pojawił się artykuł p. t. „Wunder über Wunder“, w którym autor twierdzi, że dziesiątki tysięcy głosów niemieckich unieważniono bezpodstawnie, gdy tymczasem głosy listy nr. 1 w tysiącach były uznawane za ważne, aczkolwiek kartki tej listy były niezginane i tej wielkości, że w kopertach się nie mieściły. To przedstawienie sprawy jest niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Prawdą jest, że na żądanie zarówno niemieckich jak i polskich członków Okręgowej Komisji Wyborczej przeprowadzono podczas skruterjum wyborów do Senatu próby, mające na celu stwierdzić powód znacznej ilości głosów nieważnych. Badania wykazały, że były to albo głosy nieważne wskutek oddania kopert pustych albo oddane na listy nieważne przy wyborach do Senatu.

W jednym tylko wypadku przy obliczaniu głosów z Kozłowej Góry, pow. Tarn. Góry zauważono, że wśród 100 głosów unieważnionych, znajduje się 46 kartek, oddanych na niemiecką listę nr. 12, lecz przedartych i pomiętych, które też z tego powodu zostały przez Komisję Obwodową unieważnione. Ponadto jedna z tych kartek była zaopatrzona w dopisek 2.

Komisja Okręg. przywróciła jednak ważność wszystkich 46 zmiętych i podartych kartek, oddanych na listę niemiecką.

Nieprawdą jest, jakoby kartki listy nr. 1 nie były zgięte w połowie i nie mogły się zmieścić w kopertach urzędowych. Na życzenie pełnomocnika listy niemieckiej p. Jankowskiego, przedsięwzięto nawet kilka prób, które wykazały, że wszystkie kartki z nr. 1 można było zmieścić w kopertach urzędowych. Również stwierdzono, że wszystkie większe kartki nr. 1 były zgięte w połowie.

Wreszcie również zarzut, jakoby z niektórych obwodów mieli być niemieccy mężowie zaufania usunięci, **nie jest uzasadniony,** ponieważ były to wyjątkowe wypadki spowodowane albo nieodpowiedniem zachowaniem się tych mężów zaufania, polegającem **na mieszaniu się do czynności przewodniczącego,** albo na innych czynnościach, mających charakter przestępstwa wyborczego, jak to miało miejsce w obwodzie 17-ym w Katowicach przy ul. Kozielskiej nr. 12, gdzie wpłynęło na członka komisji obwodowej **Pawła Röllego,** kupca zamieszk. w Katowicach ul. Kozielska 9, doniesienie, **iż uprawiał w lokalu wyborczym niedozwoloną agitację** za listą niemiecką i musiał być z tego powodu usunięty.

Ludność polska w Prusiech tworzyć musi samoobronę.

Warszawa, „Gazeta Polska“ donosi, że do wsi polskiej Zakrzewo na pograniczu wschodnio-pruskiem przybył onegdaj **oddział 300 członków Stahlhelmu** i ze śpiewem i prowokacyjnemi okrzykami przemaszerował przez wieś, **szykując się do napadu na miejscową szkołę polską i plebanję.** Ludność natychmiast zorganizowała samoobronę, a proboszcz wezwał policję pruską, która zapobiegła wybrykom.

Zarząd drukarni polskiej „Katolik“ w Bytomiu otrzymał od organizacji nacjonalistów niemieckich listy z pogróżkami. Następnego dnia dokonano napadu na redakcję „Katolika“ **wybijając okna.** W Zabrzu nieznani sprawcy pozrywali plakaty, zapowiadające gościnne występy katowickiego Teatru Polskiego.

Rozpaczliwe stosunki w Rosji.

Wiedeń. „Arbeiter Zeitung“ podaje jako charakterystyczny szczegół o tem, co się dzieje w Rosji sowieckiej fakt, iż pewien monter wiedeński, który często jeździł do Rosji na roboty, wrócił tym razem wprost przerażony stosunkami, panującemi w Rosji. Monter ten opowiada, że tygodniami całymi nie dostawał nic do jedzenia, a chleb w Rosji jest taki, jak w Austrji pod koniec wojny.

Wogóle obecna sytuacja w Rosji przypomina bardzo sytuację, jaka panowała w Austrji w ostatnim okresie wojny.

Wilno. Według otrzymanych przez tutejszą prasę ze źródeł miarodajnych, wiadomości w Mińsku z rozporządzenia władz moskiewskich został aresztowany dowódca III lotnego oddziału komisarz Stenber i dowódca 31 p. konnego Warkadskij. Równocześnie aresztowano i usunięto ze stanowisk 12-tu naczelników szwadronów i kompanji piechoty. W Orszy uwięziono komendanta miasta i jego zastępcę. Wczoraj na terenie Białorusi sowieckiej przybyły dwa pułki kawalerji i pułk piechoty chińskiej. W Mińsku skoszarowano bataljon karabinów maszynowych i aut pancernych.

Sprawy kościelne.

Udział Polski w działalności misyjnej Kościoła.

Dyrektor Papieskiego Dzieła Rozkrzewienia Wiary, ks. Kazimierz Bajerowicz, stwierdza, że w obecnej chwili w misjach katolickich pracuje 69 kapłanów polskich. Z pośród nich 49 należących do różnych kongregacyj religijnych znajduje się w 21 wikarjatach apostolskich. Św. Kongregacja Wiary powierzyła misjonarzom polskim dwa terytorja misyjne: wikarjat apostolski w Brokenhill w Afryce południowej, gdzie pracują księża jezuici polscy w liczbie 14-tu, i okręg Shun-tek-fu w wikarjacie apostolskim Henting-fu w Chinach. W tym ostatnim okręgu czynnych jest 4 księży misjonarzy polskich; w najbliższym czasie przyłączy się do nich jeszcze dwóch kapłanów polskich: ks. dr. Szunkiewicz, lekarz, ks. Cembrowski, dentysta, którzy w Shun-tek-fu założą stację misyjno-lekarską.

Jak widać, Polska, która tak niedawno uzyskała swój byt niepodległy, już i na polu misyjnem ma licznych przedstawicieli. Jest nadzieja, że przy pomocy Bożej udział jej w tej świętej sprawie szerzenia Królestwa Chrystusowego na ziemi będzie stale wzrastał.

Pomyślny rozwój „Catholic Truth Society“ w Anglji.

W Anglji istnieje towarzystwo „Catholic Truth Society“, którego zadaniem jest szerzenie prawdy katolickiej. Według doniesienia „Universe“, kardynał Bourne dokonał niedawno poświęcenia nowego oddziału tej instytucji, która przed 8 laty miała tylko 2.000 członków a dziś ma ich 14.000. Przeciętny miesięczny przyrost członków wyniósł 100. W roku 1922 liczba rozdanych w okresie rocznym broszur i ulotek wynosiła około 400.000, dziś wynosi 1.250.000. Nowy oddział posiada m. in. bibljotekę o 14.000 tomów; zapas broszur i ulotek, które mogą być rozdane każdej chwili, wynosi 750.000.

Tolerancja religijna u socjalistów.

Podczas obrad sobranja bułgarskiego socjaliści zgłosili interpelację z powodu zobowiązania pary królewskiej, że wszyskie swe dzieci wychowywać będzie w religji rzymsko-katolickiej. Zobowiązanie to ma być, zdaniem interpelantów, sprzeczne z artykułem 38 konstytucji bułgarskiej. Oto dokument, jak socjaliści w praktyce uznają wolność sumienia.

Zamordowanie biskupa w Chinach.

Londyn. Delegat Stolicy Apostolskiej przy ambasadzie włoskiej otrzymał potwierdzenie wiadomości o morderstwie biskupa Soggiu. Do rządu chińskiego wystosowany został energiczny protest.

Adwent w tradycji polskiej.

I znowu, jak po inne lata, w życiu Kościoła rozpoczyna się okres, zwany powszechnie „adwentem“, którego pierwsza niedziela przypada w tym roku na dzień 30 listopada. W tym samym dniu rozpoczyna się równocześnie nowy rok kościelny.

Samo słowo „adwent“ pochodzi od łacińskiego „adventus“, co znaczy: przyjście. A więc adwentem nazywamy okres, poprzedzający przyjście na świat Zbawiciela.

Adwent nazywał się kiedyś po polsku „czterdziestniną“, ponieważ dawniej trwał, jak i post wielki, dni 40, a zaczynał się na drugi dzień po św. Marcinie. Stąd to właśnie powstał zwyczaj ucztowania, a w szczególności spożywania gęsi pieczonej, jako w ostatnim dniu przed postem. A że w polskim klimacie jest zazwyczaj początek zimy, więc z kości gęsi czyniono wróżby, jaka będzie w danym roku zima.

W wiekach średnich istniał w Krakowie podczas adwentu zwyczaj, że kapela, umieszczo[illegible] wieży Marjackiej, wygrywała na instrumentach dętych hejnały od północy aż do świtu.

Z tych dawnych melodji hejnałowych dwie dochowały się do naszych czasów w pieśniach ludowych, śpiewanych w czasie adwentu. Melodja pierwszej z nich utrzymana jest w pierwszej tonacji gregorjańskiej, a zaczyna się od słów: „Hejnał wszyscy zaśpiewajmy i chwałę Bogu dajmy“. Melodję drugą lud śpiewa rzewnie i tęsknie na całej przestrzeni naszej Ojczyzny, a zaczyna się ona słowami: „Boże wieczny, Boże żywy, odkupicielu prawdziwy“.

Na Mazowszu i Podlasiu przez cały adwent rano i wieczorem, wyszedłszy przed dom na miejsce otwarte, młodzi chłopcy grają na t. zw. „ligawkach“, instrumentach muzycznych, należących do najstarszych w Polsce. Tony proste, tęskne i przejmujące, które w ciche i mroźne wieczory słychać na kilka kilometrów, przypominać mają sąd ostateczny, do którego pobudkę zatrąbi kiedyś światu Michał Archanioł, a który to sąd — jak sobie to nasz lud tłumaczy — ma odbyć się w czasie adwentu. W wielu też stronach naszego kraju jest chwalebny zwyczaj, że każdy prawie w ciągu adwentu, podobnie, jak i na Wielkanoc, idzie do spowiedzi, a wesołe muzyki, tańce, wesela i hałaśliwe zabawy milkną wszędzie.

W czasie adwentu w środy i piątki Kościół nakazał post, zaś w soboty wstrzemięźliwość przy użyciu potraw mięsnych.

We wszystkie cztery niedziele adwentowe kapłan odprawia Mszę św. w ornacie koloru fioletowego, który oznacza pokutę, zaś we mszy opuszcza hymn radosny „Gloria in excelsis“.

Pięknym zwyczajem w Polsce są t. zw. „roraty“ ku czci Najśw. Marji Panny, odprawiane przez cały czas adwentu. Są to specjalne msze św., odprawiane przed świtem, przeważnie o godzinie 5 rano, a nazwane roratami od początkowych słów mszy św.: „rorate coeli desuper“ (spuście rosę niebiosa). Podczas tej mszy goreje na ołtarzu siedm świec, z których siódma jest nad inne wyższa. Jest ona symbolem Najświętszej Marji Panny, która z powodu macierzyństwa Bożego została wyniesiona ponad wszystkich aniołów i ludzi.

Badacze rzeczy ludowych twierdzą, że zwyczaj palenia siedmiu świec podczas rorat był wprowadzony do Kościoła polskiego już za czasów Bolesława Wstydliwego, który, będąc obecnym w kościele, przychodził do ołtarza, i, stawiając świecę na najwyższym lichtarzu, mówił: „gotów jestem na sąd Boski“, drugą świecę z kolei w imieniu duchowieństwa stawiał biskup, mówiąc te same co król słowa, trzecią — senator, czwartą — ziemianin, czyli szlachcic, piątą — żołnierz, szóstą — mieszczanin, siódmą — wieśniak. Wyznanie gotowości do sądu ostatecznego, czynione bywało z tego jakoby powodu, że z Narodzeniem Chrystusa łączy się w adwencie zapowiedź Jego drugiego przyjścia przy końcu świata na sąd ostateczny.

Uroczystemu temu nabożeństwu w Polsce od czasów Piastów, Ludwik Kondratowicz (Władysław Syrokomla) poświęcił bardzo ładny wiersz p. t.: „Staropolskie roraty“, opisujący właśnie tradycję siedmiu wspomnianych świec.

Tak tedy czas adwentowy przeznaczony jest na to, aby ludzie, oderwawszy się od zabaw i uciech światowych choćiaż na krótko wznieśli się myślą[illegible] niebu, ku wzniosłym ideałom Chrys[illegible]

Kronika bieżąca.

Piątek
28
listopada

† Mansweta B. M. i Rufa

	Wschód	Zachód
Słońca	o godz. 7.15,	o godz. 3.32
Księżyca	„ 12.44,	„ „ 10.10

— **Zjazd kierowników izb rolniczych.** W Poznaniu obradował w tych dniach zjazd prezesów i dyrektorów izb rolniczych z całego kraju. W obradach brali udział przedstawiciele izb pomorskiej, śląskiej, warszawskiej, oraz delegat ministerstwa rolnictwa. Przedmiotem obrad była sprawa zwołania do Pragi międzynarodowego zjazdu izb rolniczych.

— **Nowe czasopisma w Polsce.** W miesiącu październiku roku bieżącego zarejestrowano w całem państwie 49 nowych czasopism. Z tej liczby 21 przypada na Warszawę, 4 na Lwów, po trzy czasopisma na Kraków i Poznań, oraz po jednem na szereg innych miast Polski. Wśród nowych pism jest 12 tygodników, 3 dwutygodniki, oraz 7 miesięczników.

— **Ulgi patentowe dla przemysłu szynkarskiego.** Ministerstwo skarbu upoważniło Izby skarbowe Lwów I i Lwów II, Kraków, Poznań, Grudziądz oraz śląski urząd wojewódzki (wydział skarbowy) do udzielania we własnym zakresie ulg przy nabywaniu świadectw przemysłowych na rok 1931 przez przedsiębiorstwa gospodnio-szynkarskie, a mianowicie do zezwolenia na nabywanie zamiast świadectw przemysłowych II kategorji — III kategorji.

Z ulgi tej mogą korzystać tylko te przedsiębiorstwa, które wniosą indywidualne podania o przeklasowanie do III kategorji handlowej do dnia 15 grudnia 1930 roku.

Przy rozpatrywaniu tych podań ma być brany pod uwagę obrót ustalony przy wymiarze podatku przemysłowego za rok 1929 oraz „zagrożenie egzystencji gospodarczej", co odnosi się wyłącznie do wykonywanego przedsiębiorstwa, a nie do stanu majątkowego jego właściciela. Ulgi powyższe mogą być przyznawane tym przedsiębiorstwom, których cały obrót, łącznie z otrzymaną prowizją za rok 1929 przewyższa w pierwszej klasie miejscowości 20 000, w II klasie 15.000, w III klasie 10.000, w IV klasie 5000.

Bez względu na wysokość obrotów nie będą przyznawane ulgi tym przedsiębiorstwom, które prowadzą sprzedaż trunków zagranicznych.

— **Żądania inwalidów wojennych.** Zarząd główny Związku inwalidów wojennych Rzeczypospolitej Polskiej złożył ministrowi pracy memorjał w sprawie leczenia inwalidów przez kasy chorych. Związek domaga się w memorjale, aby kasy chorych leczyły inwalidów bez względu na to, czy choroby ich pozostają w związku przyczynowym ze służbą wojskową, czy też nie. Sprawa ta jest szczególnie ważna dla inwalidów, którzy ze względu na przewlekłe choroby nie mogą pracować i nie posiadają środków materjalnych na leczenie. — Pozatem Związek inwalidów domaga się, aby opieka lekarska kas chorych rozciągnięta została również na wdowy i sieroty po poległych.

Województwo śląskie.

* **Zjazd delegatów Związku polskich restauratorów**, właścicieli kawiarn i hoteli na województwo śląskie odbędzie się w czwartek, dnia 27 listopada o godzinie 11 przed południem na sali „Do wypoczynku" w Katowicach, ulica Św. Jana 10. Zjazd po sprawozdaniu zarządu przeprowadzi wybór władz związkowych oraz uchwali szereg rezolucyj.

Trzecia rocznica radjostacji katowickiej.

Dnia 4 grudnia przypada trzecia rocznica otwarcia tak popularnej nietylko na Górnym Śląsku i w całym kraju, ale w całej Europie radjostacji katowickiej. Śmiało rzec można, że te tysiąc dni działalności, które radjostacja katowicka ma za sobą, nie zostały stracone na marne. Dzięki nowoczesnej i doskonałej aparaturze, dzięki godnej największego szacunku energji i twórczej inicjatywie jej kierownika, dyrektora Stefana Tymienieckiego, dzięki wreszcie najzupełniejszemu oddaniu wszystkich współpracowników, radjostacja katowicka pięknie spełniała swe zadania narodowe, kulturalne i propagandowe. Słuchają jej pilnie nietylko okryci czarnym pyłem węglowym górnicy i robotnicy. Transmitują jej audycje inne rozgłośnie polskie, lecz, co świadczy o jej poziomie, słucha ją zagranica. Mało tego! Niema w tem nic dziwnego, że dzięki swej doskonałej aparaturze dociera ona do słuchawek i głośników, przy których gromadzą się nasi wychodźcy, w Niemczech, we Francji i w innych krajach europejskich. Lecz fakt, że w chwili obecnej radjostacja katowicka posiada w Europie ponad 10 000 stałych słuchaczy i korespondentów — obcokrajowców, którzy korzystają z jej audycyj, wygłaszanych w językach obcych, jest najlepszym dowodem co może mądra inicjatywa i energiczne jej wprowadzenie w czyn.

Dnia 4 grudnia nada radjostacja katowicka na wszystkie rozgłośnie polskie piękne i podniosłe słuchowisko znanego pisarza i działacza śląskiego, p. Morcinka. Słuchowisko to p. t. „O tę świętą ziemeczkę" zostało specjalnie dla radja napisane i obfituje w podniosłe momenty dramatyczne, uwypuklające przywiązanie do ziemi ojczystej ludu śląskiego.

Z Katowickiego

Licytacja w urzędzie celnym.

Katowice. Kierownik urzędu celnego w Katowicach podaje do wiadomości, że dnia 4 grudnia o godzinie 10 przed południem odbędzie się publiczna sprzedaż towarów. Chodzi przedewszystkiem o sprzedaż rzeczy, które przez uprawnionych nie zostały odebrane.

Na pochyłej drodze.

Katowice. Właściciel sklepu obrazów w Katowicach przyjął pewnego 19-letniego pomocnika handlowego z Bielska jako akwizytora. Młody ten człowiek z góry postanowił oszukać swego pracodawcę, gdyż zaledwie objął stanowisko sfałszował kilka zamówień, aby otrzymać prowizję. W ten sposób ów pomocnik handlowy poszkodował kupca katowickiego o 723 zł. Poszkodowany wniósł skargę do sądu. W tych dniach odbyła się rozprawa przed sądem w Katowicach. Niesumienny pracownik został skazany na 3 miesiące więzienia. Zasądzonego aresztowano po odczytaniu wyroku i osadzono w więzieniu sądowem.

Dzwony pogrzebowe.

Siemianowice w Katowickiem. Po dłuższych cierpieniach zmarł tu ekspedjent fabryki śrub i nitów Fitznera, Wiktor Drischel, przeżywszy 55 lat.

Redukcja urzędników.

Siemianowice w Katowickiem. Z powodu trudnego położenia gospodarczego zarząd fabryki kotłów Fitznera wypowiedział w miesiącu październiku pracę 12 pracownikom umysłowym, którzy zostaną zwolnieni ze stanowiska dnia 1-go stycznia roku 1931. W ostatnich dniach wypowiedziano pracę dalszym 5 urzędnikom. Zarząd fabryki chciał wypowiedzieć pracę ponownie 10 pracownikom umysłowym, lecz na to nie zgodził się komisarz demobilizacyjny.

Samobójstwo.

Mała Dąbrówka w Katowickiem. Gerhard Rak, lat 22, syn właściciela cegielni popełnił samobójstwo. Wymieniony przyłożył sobie do twarzy lufę strzelby myśliwskiej, poczem pociągnął za kurek. Śmierć nastąpiła natychmiast. Przyczyny samobójstwa dotychczas nie ustalono.

Pod kołami samochodu.

Roździeń w Katowickiem. August Stożka z Szopienic, lat 48, został przejechany przez auto osobowe, przyczem doznał obrażeń. Samochodem kierował Fr. Pietrzyński z Sosnowca. Stożka odstawiono do zakładu Bonifratrów w Bogucicach.

Z Król. Huty

Misje św.

Król. Huta. Adwentem zaczynamy nowy rok kościelny, przysposabiając się również na wielkie święto „Bożego Narodzenia". Aby móc godnie uczcić przyjście na świat Zbawiciela, trzeba się dobrze przygotować. Chcąc to parafjanom ułatwić, proboszcz parafji św. Jadwigi W. ks. Gajda zaprosił dzielnych misjonarzy, jakich w parafji tej dotychczas nie było, mianowicie Ojców Redemptorzystów z Krakowa, duchownych synów św. Alfonsa Liguorego z misjami. Mówić będą oni do parafjan o prawdach wiecznych, o prawdach starych, a jednak tak bardzo nowych, obchodzących każdego bez różnicy stanu. W obecnym ciężkim czasie wszyscy potrzebują koniecznie silnego oparcia o Boga, aby bezpieczną nogą przejść po falach szerzącej się bezbożności. Uroczysty początek misyj w sobotę, dnia 29. listopada o godz. 8 wieczorem. Misje trwać będą 2 tygodnie, mianowicie do 14 grudnia bieżącego roku. Porządek misyj ogłoszony będzie z ambony i w gazetach miejscowych. Misje dla dzieci odbywają się od czwartku do soboty 29. listopada.

Zaginięcie mężczyzny.

Król. Huta. Teodor Kubosz z Król. Huty, ulica Miarki 26, uwiadomił policję, że jego szwagier Alfred Kanioł z Król. Huty wyszedł z domu przed 3 tygodniami i od tego czasu zaginął po nim wszelki ślad. Mieszkanie jego znajduje się przy ulicy Łukaszczyka 31. Wiadomości, które mogą przyczynić się do ustalenia miejsca pobytu Kanioła, uprasza się kierować do najbliższego urzędu policyjnego.

Nieszczęśliwy wypadek.

Król. Huta. Marja Heczkowa z Król. Huty, lat 63, upadła na ulicy Gimnazjalnej tak nieszczęśliwie, że złamała sobie nogę. Nieszczęśliwą odstawiono do szpitala w Wielkich Hajdukach.

Z Świętochłowickiego

Nagły zgon.

Świętochłowice. Podczas jazdy kolejką elektryczną z Nowej Wsi do Świętochłowic zmarł nagle obywatel czeski, Jan Cirko. Zwłoki odstawiono do szpitala hutniczego w Wielkich Hajdukach. W ostatnim czasie zmarły mieszkał w Król. Hucie. Przyczyną nagłej śmierci był udar serca.

Fałszywy policjant.

Świętochłowice. Brat znanego na terenie powiatu świętochłowickiego działacza komunistycznego Maksymiljan Zielonka został aresztowany przez policję w Świętochłowicach. Przed kilku dniami przytrzymany grał w Wielkich Hajdukach rolę fałszywego policjanta, zatrzymując na ulicy przechodniów.

Święto młodzieży.

Orzegów w Świętochłowickiem. Dnia 30 listopada przypada „Święto młodzieży". Młodzież całego Śląska przygotowuje się do uczczenia swego patrona św. Stanisława. Również młodzież w Orzegowie czyni przygotowania do uczczenia tego święta. Równocześnie w dniu tym obchodzona będzie 100 rocznica powstania listopadowego. Przez to chce młodzież pokazać, że umie połączyć sprawy religijne ze sprawami narodowemi. Rano odbędzie się zbiórka miejscowych towarzystw, poczem wyruszy pochód na uroczyste nabożeństwo. Następnie młodzież i towarzystwa wyruszą pochodem przez wioskę i udadzą się na cmentarz celem złożenia wieńca. Po południu odbędą się rozgrywki sportowe z młodzieżą polską ze Śląska Opolskiego. Wieczorem odbędzie się uroczysta akademja celem uczczenia św. Stanisława i obchód 100 rocznicy powstania listopadowego. Na powyższą uroczystość wyjedzie z ramienia Związku dyrektor p. Grządziel. Miejscowe społeczeństwo zawsze popiera działalność swej młodzieży i otacza ją swoją opieką. Również władze kościelne i świeckie popierają ruch tych, którzy mają być przyszłością narodu. Wobec tego młodzież wzywa rodaków i rodaczki, zwłaszcza członków towarzystw, aby wzięli udział w „Święcie młodzieży" oraz w obchodzie 100 rocznicy powstania listopadowego.

Pryszczyca.

Czarny Las w Świętochłowickiem. Urzędowo donoszą, że na folwarku w Czarnym Lesie stwierdzono pryszczycę. Z tego powodu folwark w Czarnym Lesie uznano jako okręg zagrożony wymienioną zarazą.

Pies do odebrania.

Hajduki Wielkie w Świętochłowickiem. W urzędzie okręgowym w Hajdukach Wielkich jest do odebrania pies (wilk).

Cholera drobiu.

Łagiewniki w Świętochłowickiem. Urzędowo stwierdzono cholerę drobiu w całej kolonji Zgorzelec, gmina Łagiewniki.

Z Rybnickiego

Obchód święta młodzieży.

Rybnik. Tutejsze Stowarzyszenie Młodzieży Polskiej obchodzi w przyszłą niedzielę uroczystość swego patrona. Program jest następujący: Przed południem zbiórka w domu parafjalnym, stąd wymarsz do kościoła św. Antoniego na nabożeństwo. O godz. 5.30 wieczorem uroczysta akademja w domu parafjalnym. Program zapowiada odegranie sztuki scenicznej p. t.: „Za głosem Bożym". Ks. patron wzywa wszystkie towarzystwa młodzieży, by wzięły udział w tej doroczne uroczystości.

Krzywoprzysięstwo.

Rybnik. Mężatka Weronika Wolak z Rybnika pożyczyła sobie od swej znajomej 100 złotych. Jak w takich wypadkach często bywa, znajoma wymienionej mężatki czekała daremnie na zwrócenie jej pożyczki, wreszcie wniosła skargę do sądu. W procesie cywilnym Wolakowa zeznała pod przysięgą, że pieniędzy nie pożyczyła. Skutek był ten, że wytoczono jej proces o krzywoprzysięstwo. W tych dniach odbyła się rozprawa przed izbą karną w Rybniku, gdzie dowiedziono podsądnej, że pożyczkę otrzymała, a w procesie cywilnym złożyła fałszywą przysięgę. Trybunał skazał Weronikę Wolakową na jeden rok ciężkiego więzienia.

Zabity na kopalni.

Chwałowice w Rybnickiem. Zatrudniony w Szybach Blüchera rębacz Szczepanik został przysypany przez spadające węgle. Nieszczęśliwy poniósł śmierć na miejscu.

Koń zabity przez prąd elektryczny.

Rybnik. Przed kilku dniami gwałtowny wicher zerwał przewód elektryczny na ulicy Klasztornej. O przewód ten zawadził niechcący koń, ciągnący wóz. Nieszczęśliwe zwierzę zostało na miejscu zabite.

Włamanie i kradzież.

Krzyżkowice w Rybnickiem. Przed kilku dniami dokonano włamania do mieszkania rolnika Fr. Górki II w Krzyżkowicach. Włamywacz przywłaszczył sobie ubranie męskie, trzewiki, rewolwer i 45 złotych gotówki. Istnieje przypuszczenie, iż sprawcą był robotnik J. Nowak z Kochłowic, który służył u Górki, a od tego czasu zaginął. Czy podejrzenie to jest słuszne, ustali zapewne śledztwo policyjne.

Niezwykły gość.

Dzimierz w Rybnickiem. Na Ludynku gospodarza Dorisona gościła w tym roku para bocianów. Gdy stare bociany ze swem potomstwem odleciały do ciepłych krajów, jeden z młodych bocianów pozostał na miejscu. Zapewne ma uszkodzone skrzydło.

Napad rabunkowy.

Szczejkowice w Rybnickiem. Gdy oberżysta Szymura ze Szczejkowic wracał w nocy rowerem z Bełku został napadnięty przez dwóch uzbrojonych w karabiny mężczyzn, których twarze były poczernione sadzami. Bandyci zrabowali Szymurze 20 złotych i rower. Napadu dokonano w lesie pod Stanowicami około godziny 2. Nazwisk bandytów dotychczas nie stwierdzono.

Ogień zniszczył młyn wodny.

Skrbeńsko w Rybnickiem. Przed kilku dniami szalał tu wielki pożar, który zniszczył doszczętnie młyn wodny Ig. Potysza. Oprócz młyna pastwą płomieni padły różne maszyny rolnicze. Szkoda wynosi 13 tysięcy złotych. Przyczyny wybuchu ognia dotychczas nie stwierdzono.

Z Lublinieckiego

Rak ziemniaczany.

Kochcice w Lublinieckiem. Na folwarku Braszczok, gm. Kochcice, stwierdzono urzędowo rak ziemniaczany. Z tego powodu wywóz ziemniaków jest zakazany. Także inne zarządzenia, dotyczące zwalczania raka ziemniaczanego obowiązują.

Okropny wypadek.

Lubecko w Lublinieckiem. W stodole przy plebanji w Lubecku wydarzył się w tych dniach nieszczęśliwy wypadek. Zatrudniona przy młóceniu 26-letnia Monika Mendel z Lubecka dostała się nogą do młockarni, przyczem noga została zmiażdżona. Ciężko ranną odstawiono do szpitala w Lublińcu.

Z całej Polski.

Zatruła się spirytusem skażonym.

Kraków. Przed kilku dniami robotnica Marja Biernacik, lat 35, bez stałego miejsca zamieszkania, używała do picia okowitę do palenia. Zawezwano do niej lekarza pogotowia ratunkowego, który stwierdził zatrucie spirytusem skażonym.

Fatalne skutki spóźnienia się na pociąg.

Ostrów. Na torze kolejowym Poznań-Katowice-Kraków żołnierz Józef Szwarcki z Ostrzeszowa uległ nieszczęśliwemu wypadkowi, który łatwo mógł spowodować śmierć na miejscu. Wracając z urlopu, a nie zdążywszy na wieczorny pociąg, z obawy wsiadł do towarowego, by punktualnie stanąć w koszarach. Kiedy pociąg zwolnił nieco biegu, zeskoczył Szwarcki z stopnia pociągu. Zimno dokuczyło mu tak silnie, że nie mógł się na stopniu utrzymać. Skoczył jednak tak fatalnie, że złamał lewą nogę powyżej kostki. Ostatnim wysiłkiem zdołał się jeszcze przewlec na ścieżkę obok toru, gdzie nadaremnie z powodu rozszalałego wiatru wołał o pomoc. Nieszczęśliwego zauważył dość późno konduktor kolejowy Jarosz z Bledzianowa, który szedł do służby. Zaalarmował on natychmiast swych kolegów. Wkrótce przybył z Ostrzeszowa lekarz. Po opatrunku odstawiono nieszczęśliwego pociągiem towarowym do szpitala w Ostrowie, gdzie niestety musiano mu odjąć nogi aż do kolan.

Prasa katolicka — dzwonem kościelnym współczesności.

List pasterski kardynała Schustera o obowiązku popierania pism katolickich.

Kardynał Schuster, arcybiskup Medjolanu, wydał list pasterski, poświęcony prasie katolickiej. W pewnem znaczeniu — pisze Arcypasterz — dziennik katolicki jest, jak dzwon, który uzupełnia duszpasterską działalność kapłana. Do kościoła chodzą tylko dobrzy, ale oni nie stanowią całego ogółu wiernych danej parafji. Pozatem w domu Bożym nie można omawiać wszystkich bez wyjątku problemów religijnych, społecznych i moralnych, jakie narzuca życie nowoczesne. Z drugiej jednak strony jest rzeczą niezbędną, by wierni i o tych także sprawach należycie byli poinformowani i by wiedzieli, jak Kościół je ujmuje i jak rozwiązuje.

Jak to osiągnąć? Jak dotrzeć do domów, gdzie kapłan, słowo wiary i apologja prawd katolickich nigdy nie mają dostępu? Można to uskutecznić tylko przy pomocy pisma katolickiego, któremu Kościół powierza dziś, jako „innemu dzwonowi", szerzenie i obronę niewzruszonych swych zasad. Ta publiczna apologja naszej wiary i naszego życia oddaje cenne usługi również katolikom obojętnym oraz wrogom naszych idei, gdyż mogą oni czerpać informacje o Kościele z autorytatywnego źródła. W świetle tych rozważań staje się jasnym obowiązek i konieczność popierania dzienników i innych czasopism katolickich. Pomoc ta winna znajdować swój wyraz przedewszystkiem w ofiarności na rzecz dobrej prasy i w trosce o stałe zwiększanie liczby tej prenumeratorów. KAP.

Monopol zapałczany w Polsce.

Warszawa, 27. 11.

W związku ze sprawą pożyczki zapałczanej i wydzierżawienia na dalsze 20 lat państwowego monopolu zapałczanego, na uwagę zasługują dochody, jakie skarb państwa osiągnął dotychczas z tytułu wydzierżawienia tego monopolu.

W roku 1926-27 wpłata z tego tytułu do skarbu państwa wynosiła 8 miljonów 878 tysięcy złotych. W roku obrachunkowym 1927-28 wpływy te wynosiły 8 miljonów 608 tysięcy złotych, a w roku 1928-29 następujące znaczne podwyższenie dochodów, które wynoszą 11 miljonów 735 tysięcy złotych, a w roku 1929-30 dochody powiększają się jeszcze bardziej, osiągając cyfrę 16 miljonów 51 tysięcy zł, co stanowi 1,92 proc. ogólnych dochodów skarbu z monopolów.

W pierwszem półroczu roku obrachunkowego 1930-31 wpływy skarbu z monopolu zapałczanego wynosiły 8 miljonów 614 tysięcy zł, co da w wyniku w tym roku obrachunkowym około 17 miljonów złotych, czyli 2,02 proc. ogólnego dochodu państwa z monopoli. Jak widzimy, nie jest monopol zapałczany wielkim dochodem dla skarbu państwa.

Pierwsza pożyczka z tego tytułu zaciągnięta była przez rząd Władysława Grabskiego 2 sierpnia 1925 r. w wysokości 6 miljonów dolarów. Uważano wówczas powszechnie pożyczkę tę oraz kontrakt dzierżawny za niezbyt pomyślny dla interesów skarbu państwa.

Obłąkaniec zastępował kasjera kolejowego.

Szubin. Policja w Szubinie pod Bydgoszczą w Poznańskiem aresztowała niejakiego Niezgodzkiego, mieszkańca Bydgoszczy, który dopuścił się niezwykłego przestępstwa. Oto przyjechawszy do Szubina wszedł do kasy na dworcu i korzystając z chwilowej nieobecności kasjera, otworzył okienko i począł sprzedawać bilety, a raczej rozdawać je bezpłatnie pasażerom. Po powrocie kasjera Niezgodzkiego aresztowano i po bliższem badaniu stwierdzono, że jest on umysłowo chory. Obłąkanego oddano do zakładu dla umysłowo chorych.

Dwa trupy na torze kolejowym.

Inowrocław. W tych dniach na torze kolejowym opodal Inowrocławia znaleziono wczoraj zwłoki 18-letniego Stanisława Bardzińskiego i 21-letniego Ludwika Walenczewskiego. Zwłoki nosiły na sobie ślady szamotania się i walki.

Zabójstwo przez nieostrożność.

Pruszków. W Pruszkowie pod Warszawą wydarzył się tragiczny wypadek. Oto 25-letni Stanisław Goliszewski, przybywszy do domu, wyjął przy rozbieraniu się do snu rewolwer i próbował, czy broń jest zabezpieczona. W czasie manipulowania rewolwerem padł strzał i kula ugodziła w okolicę serca żonę Goliszewskiego, siedzącą przy stole. Ranna kobieta zmarła przed przybyciem lekarza. Sprawcę tragicznego strzału aresztowano.

Straszne spotkanie.

Piotrków. Torem kolejowym, między Moszczenicą a Piotrkowem wracało 6 uczniów, z których 15-letni Stanisław Pawełczyk, chcąc popisać się zręcznością przed kolegami, wskoczył na stopień jednego z wagonów, jadącego pociągu. Skok był tak nieszczęśliwy, że chłopiec dostał się pod koła, które obcięły mu nogę. Koledzy Pawełczyka, rozbiegli się, by wezwać pomocy. Tymczasem dziwnym zbiegiem okoliczności, tą samą drogą szła matka nieszczęsnego ucznia, a widząc leżącego na torze chłopca, pośpieszyła doń. Z największą rozpaczą poznawszy w przejechanym własnego syna, padła obok niego, bez zmysłów. Zaalarmowani przez kolegów Pawełczyka, mieszkańcy Moszczenicy, przybywszy na miejsce wypadku znaleźli dwoje zemdlonych. Chłopca przewieziono do szpitala, gdzie wkrótce zakończył życie. Matce grozi obłęd. Umieszczono ją także w szpitalu.

Śmierć wskutek gwoździa.

Marki. Murarz Stanisław Jaroszek, zamieszkały w Ząbkach, gmina Marki, lat 30, spadł z rusztowania z parteru w Markach, przebijając sobie gwoździem prawą dłoń. Po kilku dniach ręka spuchła wskutek zakażenia krwi. Pogotowie kasy chorych przewiozło nieszczęśliwego do szpitala św. Rocha. Tam lekarze stwierdzili tężec. Mimo usilnych zabiegów Jaroszek wczoraj zmarł.

Ważne zdarzenie w rodzinie żubrów.

Białystok. W rezerwacie dla żubrów w puszczy Białowieskiej, oczekiwane jest przyjście na świat potomka. Jeżeli żubrzątku urodzi się żywe, będzie to dowodem, że ród żubrów da się utrzymać i nie wygaśnie w Polsce.

Samobójstwo sprzeniewiercy.

Równo. Przed kilku dniami urzędnicy niemieckiego banku „Handel und Gewerbe" w Poznaniu, Jan Koczula i Gerhard Kombka, dopuścili się wielkiego sprzeniewierzenia, a nie mogąc zbiec do Rosji przed karzącą ręką sprawiedliwości, odebrali sobie życie, strzelając do siebie z rewolwerów. Zwłoki znaleziono w lesie pod Mołodecznem w pobliżu Kowna.

Do Czytelników!

Z powodu zmiany miejsca druku gazety naszej, dalszy ciąg codziennego odcinka powieści „Branibor" drukować będziemy dopiero od poniedziałku przyszłego tygodnia.

Szan. Czytelników przepraszamy za przerwę, zapewniając, iż brak powieści zastąpimy ciekawemi feljetonami.

Redakcja „Katolika Polskiego".

—o—

Z dalszych stron.

Statystyka Kościoła katolickiego.

Rzym. Statystyka Kościoła katolickiego za rok 1929 wykazuje następujące liczby katolików na poszczególnych kontynentach: Europa 208 882 000, Ameryka 109 097 000, Azja 16 536 900, Afryka 5 330 000 i Australja 1 585 000.

Aby mieć piękny pogrzeb.

Wrocław. Dziesięcioletnia córka właściciela majątku Gross-Stenz pod Wrocławiem, Schneidera, w czasie nieobecności rodziców oblała się spirytusem, a następnie podpaliła. Po powrocie rodzice znaleźli tylko zwęglone zwłoki. Leżąca na stoliku kartka wyjaśniła powód samobójstwa. Przed kilku dniami w czasie pożaru spłonęła jej koleżanka. W pogrzebie wzięła udział cała ludność miasteczka. Dziewczyna marząc o pięknym pogrzebie, postanowiła również zginąć w płomieniach, aby przez jeden przynajmniej dzień być na ustach wszystkich. Wiadomość ta wydaje się wprost nieprawdopodobną.

Sześćdziesiąt-metrowe szyny.

Berlin. 60-metrowej długości szyny wprowadza na niektórych linjach kolejowych na próbę zarząd kolei niemieckich. Inżynierowie opierają się przytem na poprzednich próbach z 30-metrowemi szynami, które wykazały większą wytrzymałość toru, równość biegu pociągu i zwiększenie szybkości. niż szyny 15-metrowe. Doświadczeniami kolei niemieckich zainteresowały się i inne koleje, m. in. holenderskie.

Dział handlowy.

Giełda pieniężna w Warszawie

w dniu 26 listopada 1930 r.

Dolar amerykański 8,90 zł. Funt szterlingów angielskich 43,21 zł. 100 franków francuskich 34,95 zł. 100 szylingów austrjackich 125,23 zł. 100 koron czeskich 26,38 zł. 100 lirów włoskich 46,58 zł. 100 funtów szwajcarskich 172,34 zł. 100 guldenów holenderskich 358,07 zł. 100 belgów belgijskich 124,03 zł. 100 guldenów gdańskich 172,89 zł.

Giełda zbożowa w Warszawie

w dniu 25 listopada 1930 r.

Żyto 19,50—19,75. Pszenica 27,50—28,50. Mąka żytnia 35,00—36,00. Mąka pszenna wyborowa 50,00—60,00. Mąka pszenna luksusowa 60,00—70,00. Otręby żytnie 11,00—11,50. Otręby pszenne średnie 14,00—15,00. Otręby pszenne szale 16,00—17,00. Makuchy lniane 29,00—39,00. Obroty małe. Usposobienie utrzymane.

Giełda zbożowa w Poznaniu

w dniu 25 listopada 1930 r.

Żyto 18,50—19,00. Pszenica 25,00—26,50. Mąka żytnia 31,00. Mąka pszenna 44,00—47,00. Owies jednolity 18,50—19,75. Jęczmień przemiałowy 18,75—21,25. Jęczmień browarowy 25,00 do 27,00. Rzepak 41,00—43,00. Reszta bez zmiany. Usposobienie spokojne.

Ceny bydła na Targowicy w Poznaniu

w dniu 25 listopada 1930 r.

Spędzono 639 sztuk bydła, 2479 sztuk świń, 593 sztuk cieląt, 93 owiec, razem 3804 zwierząt. Płacono za 100 klg. żywej wagi:

Woły: Pełnomięsiste, wytuczone 120—126. Mięsiste tuczone 90—116.

Buhaje: Wytuczone pełnomięsiste 110—120. Tuczone mięsiste 100—108. Nietuczone i miernie odżywione 74—90.

Krowy: Wytuczone pełnomięsiste i mięsiste 110—140. Nietuczone i miernie odżywiane 60 do 100.

Jałowice: Wytuczone pełnomięsiste i mięsiste 104—130. Nietuczone i miernie odżywione 80—100

Młodzież: Dobrze odżywiona 80—86. Miernie odżywiona 74—78.

Cielęta: Wytuczone 112—134. Dobrze i miernie odżywione 90—110.

Owce: Wytuczone, pełnomięsiste 130—140.

Świnie (tuczniki) pełnomięsiste 144—164. Mięsiste 136—142. Maciory 136—150. Przebieg targu bardzo spokojny.

Wyniki wyborów do Sejmu Śląskiego.

Okręg katowicki.

Chudów. Sanacja 129, Kat. Blok Ludowy 234, Niemcy 29.

Paniowy. Sanacja 97, socjaliści 26, Kat. Blok Ludowy 368, Niemcy 10.

Paniówki. Sanacja 149, socjaliści 7, Kat. Blok Ludowy 232, Niemcy 184.

Bujaków. Sanacja 198, socjaliści 30, Kat. Blok Ludowy 419, Niemcy 68, komuniści 11.

Gierałtowice. Sanacja 152, socjaliści 10, Kat. Blok Ludowy 552, Niemcy 195.

Powiat Tarnowskie Góry.

Pniowiec. Sejm śląski: Sanacja 182, P. P. S. 3, Kat. Blok Ludowy 239, Niemcy 47. — Senat: Sanacja 106 Niemcy 42, Kat. Blok Ludowy 126, P. P. S. 1.

Boruszowiec. Sejm Śląski: Sanacja 86, Kat. Blok Ludowy 140, P. P. S. frakcja rew. 3, Niemcy 35.

Miasteczko. Sejm śląski: Sanacja 467, P. P. S. 12, niem. socjaliści 1, Kat. Blok Ludowy 342, Niemcy 230.

Świerklaniec. Sejm śląski: Sanacja 369, P. P. S. 21, niem. socjaliści 34, Kat. Blok Ludowy 289, Niemcy 378.

Sowice. Sejm Śląski: Sanacja 111, P. P. S. 29, niem. socjaliści 1, Kat. Blok Ludowy 325, Niemcy 56.

Radzionków. Sejm śląski: Sanacja 3.085, socjaliści 251, Kat. Blok Ludowy 1726, Niemcy 717.

Piaseczna. Sejm śląski: Sanacja 262, Kat. Blok Ludowy 434, Niemcy 154.

Powiat rybnicki.

Adamowice. Sanacja 196, Kat. Blok Ludowy 69.

Baranowice. Sanacja 338, P. P. S. 69, niem. socjaliści 59, Kat. Blok Ludowy 494.

Bełk. Sanacja 292, P. P. S. 17, niem. socjaliści 22, Kat. Blok Ludowy 409.

Bełsznica. Sanacja 196, Kat. Blok Ludowy 137.

Biertułtowy. Sanacja 242, P. P S. 8, niem. socjaliści 130, Kat. Blok Ludowy 1.278.

Bluszczów. Sanacja 140, Kat. Blok Ludowy 165.

Bogunice. Sanacja 84.

Boguszowice. Sanacja 310, P. P. S. 242, niem. socjaliści 40, Kat. Blok Ludowy 379, Piast 8.

Brzezie. Sanacja 347, P. P. S. 40, niem. socjaliści 240, Kat. Blok Ludowy 274.

Buków. Sanacja 102, Kat. Blok Ludowy 83.

Chwałęcice. Sanacja 195, niem. socjaliści 1, Kat. Blok Ludowy 79.

Cisówka. Sanacja 88, niem. socjaliści 6, Kat. Blok Ludowy 36.

Czernica. Sanacja 171, P. P. S. 12, niem. socjaliści 26, Kat. Blok Ludowy 410.

Czerwionka. Sanacja 861, P. P. S. 117, niem. socjaliści 104, Kat. Blok Ludowy 977.

Czuchów. Sanacja 361, P. P. S. 135, Kat. Blok Ludowy 355.

Czyżowice. Sanacja 283, P. P. S. 60, Kat. Blok Ludowy 248.

Chwałowice. Sanacja 508, P. P. S. 177, niem. socjaliści 332, Kat. Blok Ludowy 739.

Dębieńsko Stare. Sanacja 282, P. P. S. 5, niem. socjaliści 8, Kat. Blok Ludowy 262.

Dębieńsko Wielkie. Sanacja 241, P. P. S. 12, niem. socjaliści 85, Kat. Blok Ludowy 241.

Dzimierz. Sanacja 184, Kat. Blok Ludowy 17.

Folwarki. Sanacja 19, P. P. S. 11, niem. socjaliści 6, Kat. Blok Ludowy 56.

Gaszowice. Sanacja 204, niem. socjaliści 7, Kat. Blok Ludowy 232, Piast 3.

Godów. Sanacja 294, P. P. S. 1, niemieccy socjaliści 3, Kat. Blok Ludowy 182.

Gogołowa. Sanacja 29, P. P. S. 2, niem. socjaliści 1, Kat. Blok Ludowy 226.

Golejów. Sanacja 55, P. P. S. 80, niemieccy socjaliści 26, Kat. Blok Ludowy 385.

Gołkowice. Sanacja 343, P. P. S. 17, niem. socjaliści 8, Kat. Blok Ludowy 326.

Gorzyce. Sanacja 310, niem. socjaliści 9, Kat. Blok Ludowy 360.

Gorzyczki. Sanacja 254, Kat. Blok Ludowy 295.

Gotartowice. Sanacja 106, P. P. S. 114, niem. socjaliści 281.

Jankowice Rybnickie. Sanacja 370, P. P. S. 22, niem. socjaliści 3, Kat. Blok Ludowy 310, Piast 10.

Jastrzębie Dolne. Sanacja 225, P. P. S. 1, niem. socjaliści 1, Kat. Blok Ludowy 109.

Jastrzębie Górne. Sanacja 362, P. P. S. 16, Kat. Blok Ludowy 410.

Jastrzębie Zdrój. Sanacja 135, Kat. Blok Ludowy 55.

Jedłownik. Sanacja 72, P. P. S. 6, Kat. Blok Ludowy 296.

Jejkowice. Sanacja 257, P. P. S. 22, niem. socjaliści 73, at. Blok Ludowy 298.

Kamień koło Rzędówki. Sanacja 61, P. P. S. 103, Kat. Blok Ludowy 288.

Kamień nad Odrą. Sanacja 93, Kat. Blok Ludowy 60.

Kleszczów. Sanacja 63, P. P. S. 1, Kat. Blok Ludowy 246.

Kłokocin. Sanacja 71, P. P. S 70, niem. socjaliści 3, Kat. Blok Ludowy 137.

Knurów. Sanacja 893, P. P. S. 119, niem. socjaliści 593, Kat. Blok Ludowy 1.755.

Kobyla. Sanacja 159, P. P. S. 10, niem. socjaliści 5. Kat. Blok Ludowy 110.

Kokoszyce. Sanacja 109, niem. socjaliści 4, Kat. Blok Ludowy 267.

Kornowac. Sanacja 102, niem. socjaliści 23, Kat. Blok Ludowy 124, Piast 4.

Krostoszowice. Sanacja 105, niem. socjaliści 4, Kat. Blok Ludowy 161.

Krzyżkowice. Sanacja 324, P. P. S. 13, niem. socjaliści 3, Kat. Blok Ludowy 431.

Książenice. Sanacja 102, P. P. S. 86 Kat. Blok Ludowy 270.

Kucharzówka. Sanacja 26, P. P. S. 1, Kat. Blok Ludowy 37.

Ligota Tworkowska. Sanacja 32, Kat. Blok Ludowy 85.

Lubomia. Sanacja 338, P. P. S. 5, Kat. Blok Ludowy 694.

Leszczyny. Sanacja 229, P. P. S. 124, niem. socjaliści 2, Kat. Blok Ludowy 480.

Lyski. Sanacja 178, P. P. S. 1, niem. socjaliści 6, Kat. Blok Ludowy 317.

Łańce. Sanacja 63, Kat. Blok Ludowy 56.

Łaziska. Sanacja 195, P. P .S. 1, niem. socjaliści 1, Kat. Blok Ludowy 206.

Łuków. Sanacja 48, niem. socjaliści 12, Kat. Blok Ludowy 129.

Marklowice Dolne. Sanacja 177, P. P. S. 5, niem. socjaliści 12, Kat. Blok Ludowy 618.

Marklowice Górne. Sanacja 58, Kat. Blok Ludowy 228, Piast 2.

Marusze. Sanacja 16, niem. socjaliści 38, Kat. Blok Ludowy 48.

Moszczenica. Sanacja 240, P. P. S. 9, niem. socjaliści 4, Kat. Blok Ludowy 520.

Mszana. Sanacja 422, niem. socjaliści 10, Kat. Blok Ludowy 245.

Nowawieś. Sanacja 29, Kat. Blok Ludowy 95.

Nieboczowy. Sanacja 145, Kat. Blok Ludowy 195.

Niedobczyce. Sanacja 846, P. P. S. 80, niem. socjaliści 259, Kat. Blok Ludowy 1.316.

Niewiadom. Sanacja 281, P. P. S. 88, niem. socjaliści 30, Kat. Blok Ludowy 657.

Ochojec. Sanacja 104, P. P. S. 16, niem. socjaliści 2, Kat. Blok Ludowy 124.

Odra. Sanacja 50, Kat. Blok Ludowy 55.

Olza. Sanacja 187, niem. socjaliści 2, Kat. Blok Ludowy 216.

Orzupowice. Sanacja 127, P. P. S. 21, niem. socjaliści 11, Kat. Blok Ludowy 354.

Osiny. Sanacja 93, Kat. Blok Ludowy 157.

Palowice. Sanacja 136, niem. socjaliści 7, Kat. Blok Ludowy 152.

Piece. Sanacja 226, P. P. S. 6, Kat. Blok Ludowy 105.

Pieczkowice. Sanacja 80, Kat. Blok Ludowy 120, Piast 5.

Podbucze. Sanacja 34, P. P. S. 12, niem. socjaliści 9, Kat. Blok Ludowy 41.

Pogrzebień. Sanacja 95, niem. socjaliści 8, Kat. Blok Ludowy 123.

Połomia. Sanacja 235, P. P. S. 4, Kat. Blok Ludowy 293, Piast 1.

Popielów. Sanacja 472, P. P. S. 20, niem. socjaliści 34, Kat. Blok Ludowy 702.

Przegędza. Sanacja 90, P. P. S. 24, niem. socjaliści 1, Kat. Blok Ludowy 222.

Pstrążna. Sanacja 147, P. P. S. 1, Kat. Blok Ludowy 152.

Pszów. Sanacja 1156, P. P. S. 47, niem. socjaliści 25, Kat. Blok Ludowy 1.849.

Radlin. Sanacja 1203, P. P. S. 6, niem. socjaliści 64, Kat. Blok Ludowy 2608.

Raszczyce. Sanacja 118, P. P. S. 2, Kat. Blok Ludowy 207.

Rogów. Sanacja 104, P. P. S. 2, niem. socjaliści 4, Kat. Blok Ludowy 333.

Rogoźna. Sanacja 160, P. P. S. 43, Kat. Blok Ludowy 88.

Rój. Sanacja 92, P. P. S. 88, niem. socjaliści 23, Kat. Blok Ludowy 186.

Rowień. Sanacja 206, P. P. S. 1, niem. socjaliści 8, Kat. Blok Ludowy 157.

Ruptawa. Sanacja 200, niem. socjaliści 34, Kat. Blok Ludowy 261.

Ruptawiec. Sanacja 27, P. P. S. 2, niem. socjaliści 5, Kat. Blok Ludowy 7.

Rydułtowy. Sanacja 927, P. P. S. 60 niem. socjaliści 458, Kat. Blok Ludowy 3316.

Rzuchów. Sanacja 72, Kat. Blok Ludowy 155.

Skrbeńsko. Sanacja 155, P. P. S. 10, Kat. Blok Ludowy 66.

Skrzeczkowice. Sanacja 8, niem. socjaliści 5, Kat. Blok Ludowy 61.

Skrzyszów. Sanacja 276, P. P. S. 64, Kat. Blok Ludowy 197.

Stanowice. Sanacja 61, P. P. S. 1, Kat. Blok Ludowy 278, Piast 3.

Sumina. Sanacja 101, niem. socjaliści 3, Kat. Blok Ludowy 172.

Świerklany Dolne. Sanacja 131, P. P. S. 18, niem. socjaliści 29, Kat. Blok Ludowy 400.

Świerklany Górne. Sanacja 292, P. P. S. 5, niem. socjaliści 8, Kat. Blok Ludowy 291.

Syrynia. Sanacja 268, P. P. S. 4, niem. socjaliści 9, Kat. Blok Ludowy 467, Piast 15.

Szczejkowice. Sanacja 55, P. P. S. 17, Kat. Blok Ludowy 198.

Szczerbice. Sanacja 144, niem. socjaliści 1, Kat. Blok Ludowy 180, Piast 4.

Szczygłowice. Sanacja 203, P. P. S. 18, niem. socjaliści 65, Kat. Blok Ludowy 390, Piast 7.

Turza. Sanacja 210, P. P. S. 2, niem. socjaliści 4, Kat. Blok Ludowy 292.

Turzyczka. Sanacja 74, Kat. Blok Ludowy 98.

Uchylsko. Sanacja 42, Kat. Blok Ludowy 86.

Wielopole. Sanacja 133, P. P. S. 176, niem. socjaliści 12, Kat. Blok Ludowy 362, Piast 2.

Wilchwy. Sanacja 185, P. P. S. 1, niem. socjaliści 6, Kat. Blok Ludowy 345.

Wilcza Dolna. Sanacja 140, P. P. S. 5, niem. socjaliści 134, Kat. Blok Ludowy 90.

Wilcza Górna. Sanacja 116, P. P. S 5. niem. socjaliści 129, Kat. Blok Ludowy 78, Piast 1.

Zamysłów. Sanacja 82, P. P. S. 18, niem. socjaliści 45, Kat. Blok Ludowy 374.

Zawada. Sanacja 243, niem. socjaliści 3, Kat. Blok Ludowy 100.

Żytna. Sanacja 61, Kat. Blok Ludowy 119.

Zwonowice. Sanacja 141, Kat. Blok Ludowy 166.

Zofiówka. Sanacja 10, Kat. Blok Ludowy 26.

Wodzisław. Sanacja 787, niem. socjaliści 300, Kat. Blok Ludowy 1032.

Żory. Sanacja 1275, P. P. S. 4, niem socjaliści 287, Kat. Blok Ludowy 835.

Rybnik. Sanacja 2094, P. P. S. 1.860, Kat. Blok Ludowy 5247.

Ogółem w powiecie rybnickim oddano głosów na listę: Nr. 1 (Sanacja) 28.269, Nr. 2 (P. P. S.) 2.966, Nr. 3 (niem. socjaliści) 5.359, Nr. 4 (Kat. Blok Ludowy) 46.289, Nr. 7 (Piast) 69.

Czas pracy w kopalniach.

Międzynarodowe biuro pracy wystosowało do państw, wchodzących w skład międzynarodowej organizacji pracy kwestionarjusz dla zbadania celowości i warunków specjalnej międzynarodowej reglamentacji czasu pracy w kopalniach węgla.

Na zasadzie uchwały międzynarodowej konferencji pracy z czerwca b. r. zagadnienie to ma być umieszczone na porządku dziennym sesji w 1931 r.

Międzynarodowe biura pracy opracuje na podstawie uzyskanych odpowiedzi raport, zawierający jeden lub więcej projektów konwencji, które będą przedstawione międzynarodowej konferencji pracy. Od konferencji samej zależeć będzie, czy zagadnienie to poddane będzie pojedyńczej, czy też podwójnej dyskusji

Kwestjonarjusz wystosowany do rządów przez międzynarodowe biuro pracy zawiera 22 pytania, obejmujące całokształt zagadnienia z różnych punktów widzenia, a mianowicie: zasada specjalnej reglamentacji międzynarodowej czasu pracy w kopalniach węgla, zastosowanie w odniesieniu do kopalń i do personelu, granica czasu pracy, praca w niedziele i święta, możliwość wyjątków, opinia zainteresowanych organizacyj, środki wykonawcze i kontrolne, wejście w życie reglamentacji.

Co się tyczy czasu pracy górników, rządy proszone są o wypowiedzenie się, jaka winna być według nich jego granica dzienna (7, 7½, czy też 8-godzinny dzień pracy) i czy czas pracy podziemnej w kopalniach winien być liczony od chwili, w której robotnik wchodzi do klatki ziazdowej do chwili, w której z niej wychodzi.

Sprawy wojskowe.

Kto może zostać podporucznikiem rezerwy.

Referat prasowy ministerstwa spraw wojskowych ogłasza: O stopień podporucznika rezerwy mają ubiegać się ochotnicy formacyj polskich 1914—1918 i wojska polskiego 1918—1921 którzy odpowiadają następującym warunkom: 1. nie służą obecnie czynnie w wojsku, 2. zostali przeniesieni do rezerwy, 3 posiadają cenzus naukowy conajmniej w zakresie ukończonych 6 klas szkoły średniej lub równorzędnej, 4. służyli w byłych formacjach polskich 1914—1918, albo w wojsku polskiem w czasie 1918 do 1921 roku, 5. posiadają kwalifikacje moralne i służbowe bez zarzutu, 6. złożą zobowiązanie do odbycia skróconego 8 tygodniowego kursu szkoły podchorążych rezerwy.

Podania składać należy tylko do właściwych Powiatowych Komend Uzupełnień (P. K. U.), w których ewidencji pozostaje ubiegający się o stopień podporucznika rezerwy w terminie do dnia 31 grudnia 1931 roku. Do podania należy dołączyć: 1. życiorys ze szczegółowem uwzględnieniem przebiegu służby wojskowej (odznaczenia, rany, przysposobienie wojskowe), 2. odpis świadectwa szkolnego wystawionego przez władzę szkolną lub odpis uwierzytelniony rejentalnie względnie sądownie. 3. uwierzytelniony rejentalnie lub sądownie odpis metryki urodzenia 4. świadectwo moralności, wystawione przez władzę państwową lub samorządową, 5. zobowiązanie do odbycia 8-tygodniowego skróconego kursu szkoły podchorążych rezerwy.

Zwraca się uwagę, że nie będą rozpatrywane te podania, które petenci przedłożą z pominięciem P. K. U.

Ośmiotygodniowy kurs szkoły podchorążych rezerwy odbędzie się w 1931 roku. O powołaniu na kurs zostaną zainteresowani powiadomieni przez komendanta P. K. U.

Program radjowy.

Piątek, 28 listopada 1930.

Katowice, fala 408,7 m.: 11,40 Przegląd prasy krajowej. — 11,58 Sygnał czasu oraz hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. — 12,10 Koncert z płyt gramofonowych. — 13,10 Komunikat meteorologiczny. — 15,00 Komunikat gospodarczy. — 15,20 Komunikaty. — 15,35 Kącik krótkofalowy. — 15,50 Lekcja języka francuskiego. — 16,10 Skrzynka pocztowa rozgłośni katowickiej dla dzieci. — 16,40 Koncert z płyt gramofonowych. — 17,15 Odczyt z Krakowa: „W rocznicę Wyspiańskiego". — 17.45 Koncert orkiestry mandolinistów. — 18,45 Codzienny odcinek powieściowy. — 19,00 Rozmaitości. — 19,15 Odczyt: „W setną rocznicę Powstania Listopadowego". — 19,35 Prasowy dziennik radjowy. — Po dzienniku komunikaty sportowe. — 20,00 Pogadanka muzyczna. —20.15 Koncert symfoniczny z Filharmonji Warszawskiej. — Po koncercie komunikat meteorologiczny oraz nadprogram. — 23,00 Skrzynka pocztowa w języku francuskim.

Warszawa, fala 1395,3 m.: 11,40 Przegląd prasy krajowej. — 12,10 Muzyka z płyt gramofonowych. — 13,10 i 15,00 Komunikaty. — 16,30 Muzyka z płyt gramofonowych. — 17,15 Odczyt z Krakowa. — 17,45 Koncert orkiestry mandolinistów. — 19,10 Giełda rolnicza. — 19,25 i 19,55 Muzyka z płyt gramofonowych. — 20,15 Koncert symfoniczny. Po koncercie komunikaty i korespondencja bieżąca.

Kraków, fala 314,1 m.: 11,40 do 16,15 Transmisje z Warszawy. — 17,15 Odczyt: „W rocznicę Wyspiańskiego". — 17,45 Koncert z Warszawy. — 18,55 Przegląd polityki zagranicznej. — 19,10 do 20,15 Transmisja z Warszawy. Następnie komunikaty i skrzynka pocztową. — 24.00 Hejnał z wieży Marjackiej.

Poznań, fala 336,3 m.: 7,15 Wiadomości z całego świata. — 13,05 Koncert gramofonowy. — 14,00 i 14,15 Komunikaty i giełdy rolnicze. — 1745 Koncert z Warszawy — 18.30 Audycja wokalna. — 19,00 Rzeczy ciekawe. — 20.15 Koncert symfoniczny. — 22,45 Muzyka taneczna.

Wrocław, fala 325 m. **Gliwice,** fala 253 m.: 11,35 i 13,50 Płyty gramofonowe. — 16,10 Koncert popularny. — 17,50 Odczyt. — 18,15 Koncert popularny. — 18,45 Odczyt. — 19,10 Koncert popularny. — 19,30 Odczyt. — 20,00 Transmisja z Berlina.

Berlin, fala 418 m.: 14,00 Płyty gramofonowe. — 15,20 Odczyt. — 16,30 Koncert z Królewca. — 19,00 Wesoły program instrumentalny. — 20,00 Operetka. Następnie do 0,30 muzyka taneczna.

Wiedeń, fala 516,3 m.: 11,00 i 13,10 Płyty gramofonowe. — 15,25 Koncert orkiestry. — 19,35 Koncert popularny. — 21,00 Recital wokalny. Następnie koncert orkiestry.

W sprawie państwowego podatku dochodowego.

W najbliższych dniach rozplakatowane zostaną w poszczególnych gminach województwa śląskiego obwieszczenia, dotyczące podatku dochodowego na rok 1931, mianowicie: w Bielsku, Czechowicach, Dziedzicach, Cieszynie, Skoczowie, Katowicach, Bielszowicach, Nowej Wsi, Hajdukach Nowych i Wielkich, Król. Hucie, Lublińcu, Dąbrówce Małej, Janowie, Mysłowicach, Roździeniu - Szopienicach, Mikołowie, Pszczynie, Knurowie, Rybniku, Rydułtowach, Wodzisławiu, Żorach, Chorzowie, Michałkowicach, Siemianowicach, Wełnowcu, Chropaczowie, Goduli, Lipinach, Łagiewnikach, Nowym Bytomiu, Piekarach, Orzegowie, Rudzie, Szarleju, Świętochłowicach, Radzionkowie i Tarnowskich Górach.

We wszystkich wyżej wymienionych gminach wszyscy zajmujący mieszkania (głowy rodziny) w terminie do 1 stycznia, zaś właściciele domów lub ich zastępcy najpóźniej do 15 stycznia 1931 r. są zobowiązani dostarczyć urzędowi skarbowemu na urzędowych formularzach listy mieszkaniowe, wymagane przepisem ustawy o państwowym podatku dochodowym.

We wskazanym terminie każdy, kto zajmuje mieszkanie (głowa rodziny) winien dostarczyć właścicielom domów lub ich zastępcom na urzędowym formularzu listę szczegółową, obejmującą wszystkich członków rodziny, bez względu na miejsce zamieszkania, a pozostających na utrzymaniu głowy gospodarstwa domowego w dniu 15 grudnia 1930 roku oraz wszystkie osoby, zamieszkałe w tym dniu w jego mieszkaniu, a mające samoistny dochód.

Każdy właściciel domu wzgl. posiadłości budynkowej lub zastępca równocześnie z listą lokatorów winien dostarczyć właściwej władzy skarbowej na urzędowym formularzu listę główną, obejmującą osoby, które w dniu 15 grudnia zajmowały w ich posiadłościach budynkowych mieszkania, sklepy i warsztaty.

Sprawy towarzystw.

Ruda Śl. Miesięczne zebranie Katolickiego koła abstynentów w Rudzie Śl. odbędzie się w niedzielę, dnia 30 listopada br. o godz. 5 po południu w Domu Wdów przy nowym kościele. Uprasza się o liczny udział członków. Goście mile widziani.

Zarząd.

TEATR I SZTUKA.

TEATR POLSKI W KATOWICACH.

W sobotę, dnia 29 bm. o godz. 19,30 wieczorem odbędzie się uroczysta Akademja ku uczczeniu 100-letniej Rocznicy Powstania Listopadowego. Bilety do nabycia w Kasie Teatru. Tel. 24-40.

Repertuar.

Czwartek, dnia 27 bm. „Marta" o godz. 19,30.
Piątek, dnia 28 bm. Teatr Polski nieczynny.
Sobota, dnia 29 bm. „Uroczysta Akademja" o godz. 15.30.
Niedziela i poniedziałek Teatr Polski nieczynny.
Wtorek, dnia 2 grudnia „Opowieści Hoffmanna" o godz. 19,30.
Środa, dnia 3 grudnia „Manewry Jesienne" o godz. 19,30.

Teatr Polski na prowincji.

Piątek, dnia 28 bm. „Przechodzień" **Tarnowskie Góry** o godz. 19,30.
Piątek, dnia 28 bm. „Straszny Dwór" **Zabrze** o godz. 19,30.
Niedziela, dnia 30 bm. „Żydówka" **Bytom** o godz. 19,30.
Niedziela, dnia 30 bm. „Wesele na G. Śląsku" **Gosławice** o godz. 18.
Poniedziałek, dnia 1 grudnia „Palestrant" **Rybnik.**

Nadesłane.

Kozłowa Góra. W dniu 23 listopada br. obchodzili małżonkowie **Szymon i Klara Nowakowie** z domu Szołtysik srebrny jubileusz małżeński. Z tej ukazji śle najserdeczniejsze życzenia wszelkiej pomyślności i obfitych łask Bożych na dalsze życie, aby w czerstwem zdrowiu doczekali się złotego wesela. **Rozalja Liwochowska.**

(Redakcja „Katolika" przyłącza się do życzeń.)

Nakładem firmy „Katolik", spółka wydawnicza z ogr. odp. w Bytomiu, Śląsk Opolski. — Drukiem: Drukarnia Śląska, Sp. z ogr. odp., Katowice, ul. Batorego nr. 2. Telefon 878. — Za redakcję odpowiedzialny: Franciszek Godula w Król. Hucie.

Czytelnikom gazety naszej przypominamy o natychmiastowem odnowieniu przedpłaty na miesiąc grudzień 1930 r. Tych wszystkich zaś czytelników, którym chodzenie na pocztę sprawia pewne trudności, prosimy o wypełnienie jednego z poniższych kwitów i odesłanie na pocztę a listowy zgłosi się po przedpłatę przy najbliższej okazji. Drugi kwit prosimy wręczyć sąsiadowi z zachęceniem do zaabonowania gazety naszej.

Kwit miesięczny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Odrocent. i manipul.	Razem
Katolik Polski lub Górnoślązak lub Goniec Śląski	Katowice	miesiąc grudzień 1930 r.	3.00	0.36	3.36

imię, nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwitowanie urzędu pocztowego:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

.... dnia ....

Kwit miesięczny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Oprocent. i manipul.	Razem
Katolik Śląski	Katowice	miesiąc grudzień 1930 r.	1.50	0.21	1.71

imię, nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwitowanie urzędu pocztowego:

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

.... dnia ....